EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

7. juuli 2011 *

Kohtuasjas C-310/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Curtea de Apel Bacău (Rumeenia) 14. juuni 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. juunil 2010, menetluses

Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești

versus

Ştefan Agafiței,

Raluca Apetroaei,

Marcel Bărbieru,

Sorin Budeanu,

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

Luminița Chiagă,

Mihaela Crăciun,

Sorin-Vasile Curpăn,

Mihaela Dabija,

Mia-Cristina Damian,

Sorina Danalache,

Oana-Alina Dogaru,

Geanina Dorneanu,

Adina-Cătălina Galavan,

Gabriel Grancea,

Mădălina Radu (Hobjilă),

Nicolae Cătălin Iacobuț,

Roxana Lăcătușu,

Sergiu Lupașcu,

Smaranda Maftei,

Silvia Mărmureanu,

Maria Oborocianu,

Simona Panfil,

Oana-Georgeta Pânzaru,

Laurențiu Păduraru,

Elena Pîrjol-Năstase,

Ioana Pocovnicu,

Alina Pușcașu,

Cezar Ştefănescu,

Roxana Ştefănescu,

Ciprian Țimiraș,

Cristina Vintilă,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud K. Schiemann (ettekandja), L. Bay Larsen, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. aprilli 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Rumeenia valitsus, esindajad: A. Popescu ja V. Angelescu, hiljem R. H. Radu ja R.-I. Munteanu,

– Iirimaa, esindaja: D. O'Hagan, keda abistasid A. Collins, *SC*, ja N. Travers, *BL*,

– Euroopa Komisjon, esindajad: J. Enegren ja L. Bouyon,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, lk 22; ELT eriväljaanne 20/01, lk 23), artikli 15 ja nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303,

lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 79), artikli 17 tõlgendamist ning küsimust, millised tagajärjed tulenevad liidu õiguse ülimuslikkusest juhul, kui siseriiklik regulatsioon või Curtea Constituțională (põhiseaduskohus) otsus on nimetatud sätetega vastuolus.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

2 Direktiivi 2000/43 artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada raamistik rassilise või etnilise päritolu alusel diskrimineerimise vastu võitlemiseks, et tagada võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamine liikmesriikides."

3 Direktiivi artikli 2 lõige 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab võrdse kohtlemise põhimõte, et ei esine otsest ega kaudset diskrimineerimist rassilise või etnilise päritolu alusel."

4 Direktiivi 2000/78 artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada üldine raamistik, et võidelda usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ning tagada liikmesriikides võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine."

5 Direktiivi artikli 2 lõige 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „võrdse kohtlemise põhimõte", et ei esine otsest ega kaudset diskrimineerimist ühelgi artiklis 1 nimetatud põhjusel."

6 Direktiivide 2000/43 ja 2000/78 artikli 3 „Reguleerimisala" lõike 1 punktid c sätestavad, et ühendusele antud volituste piires kohaldatakse kõnesolevaid direktiive kõikide isikute suhtes nii avalikus kui ka erasektoris, sealhulgas avalik-õiguslike isikute suhtes, kui kõne all on töölevõtu- ja töötingimused, kaasa arvatud töölt vabastamine ja töötasu.

7 Direktiivi 2000/43 artikli 14 punkt a ja direktiivi 2000/78 artikli 16 punkt a sätestavad, et liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada kõikide võrdse kohtlemise põhimõttega vastuolus olevate õigus- ja haldusnormide tühistamine.

8 Direktiivi 2000/43 artikkel 15 sätestab:

„Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad sanktsioonide kohta, mida rakendatakse vastavalt käesolevale direktiivile vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende kohaldamise tagamiseks. Sanktsioonid, milleks võib olla ohvrile kahju hüvitamine, peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.[...]"

9 Direktiivi 2000/78 artikkel 17 sätestab:

„Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad sanktsioonide kohta, mida rakendatakse vastavalt käesolevale direktiivile vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende kohaldamine. Sanktsioonid, milleks võib olla ohvrile kahju hüvitamine, peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. [...]"

Siseriiklik õigus

10 Valitsuse määrus nr 137/2000, mis käsitleb igasuguse diskrimineerimise ärahoidmist ja kaotamist (*Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 431, 2.9.2000), on suunatud eelkõige direktiivide 2000/43 ja 2000/78 siseriiklikku õigusesse ülevõtmisele.

11 Määruse nr 137/2000 artikli 1 lõike 2 punkti e alapunkt i sätestab:

„Kodanike võrdsuse põhimõte ning eesõiguste ja diskrimineerimise puudumise põhimõte tagatakse eelkõige järgmiste õiguste kasutamisel:

[...]

e) majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused, eelkõige:

i) õigus tööle, õigus vabalt valida elukutset, õigus õiglastele ja rahuldavatele töötingimustele, õigus kaitsele töötuse vastu, õigus võrdsele töötasule sama töö eest, õigus õiglasele ja rahuldavale tasule".

12 Määruse artikli 2 lõige 1 sätestab:

„Käesolevas määruses mõistetakse diskrimineerimise all igasugust eristamist, välistamist, piiramist või eelistamist rassi, kodakondsuse, rahvuse, keele, usutunnistuse, sotsiaalse klassi, veendumuste, soo, seksuaalse sättumuse, vanuse, puude, mittenakkava kroonilise haiguse, seropositiivsuse, ebasoodsamas olukorras olevasse kategooriasse kuulumise või mis tahes muu kriteeriumi alusel, mille eesmärk või tulemus on, et piiratakse või takistatakse inimõiguste ja põhivabaduste võrdsete tingimuste juures tunnustamist või teostamist või selliste õiguste tunnustamist või teostamist, mis on poliitika, majanduse, sotsiaal- ja kultuurivaldkonnas või muus avaliku elu valdkonnas seadusega tagatud."

13 Määruse nr 137/2000 artikli 27 lõige 1 sätestab:

„Iga isik, kes peab ennast diskrimineerimise ohvriks, võib üldnormide alusel nõuda kohtus hüvitist ja diskrimineerimiseelse olukorra ennistamist või diskrimineerimisest tuleneva olukorra kõrvaldamist. [...]"

14 Curtea Constituțională 3. juuli 2008. aasta otsustega nr 818–820, 4. detsembri 2008. aasta otsusega nr 1325 ja 25. veebruari 2010. aasta otsusega nr 146 tunnistati määruse nr 137/2000 teatavad sätted, sealhulgas artikkel 27 põhiseadusega vastuolus

olevaks, kuna neist tuleneb, et kohtutel on pädevus tühistada seadusjõudu omavaid õigusakte või need kohaldamata jätta, kui nad peavad neid diskrimineerivaks, ning asendada need kohtupraktikas välja töötatud normide või teistes õigusaktides sisalduvate sätetega

15 Valitsuse erakorralise määruse (Ordonanța de Urgență a Guvernului) nr 27/2006, muudetud ja täiendatud seadusega nr 45/2007 (edaspidi „OUG nr 27/2006"), artikli 11 lõike 1 ja lisa 1 osa A punktide 6–13 kohaselt saavad Direcția Națională Anticorupție (riiklik korruptsioonivastase võitluse direktoraat, edaspidi „DNA") ja Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism'i (organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga seotud süütegude uurimise direktoraat, edaspidi „DIICOT") prokurörid töötasu, mis vastab Înalta Curte de Casație și Justiție (kõrgem kassatsioonikohus) prokuröride töötasule.

16 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitustest nähtub, et Înalta Curte de Casație și Justiție prokuröri ametikoha ja sellele vastava töötasu saamise eelduseks on kaheksa aastat teenistusstaaži kohtuniku või prokurörina, samas kui DNA ja DIICOT-i prokuröri ametikoha puhul sellist nõuet ei ole.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

17 Esimeses astmes esitasid hagejad, kes on prokurörid, Tribunalul Bacău'le hagi nimetatud kohtu, Curtea de Apel Bacău ja Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești vastu, nõudes kahju hüvitamist, mis oli neile väidetavalt tekkinud seoses nende diskrimineerimisega töötasu alal DNA ja DIICOT-i prokuröride eristaatuse tõttu.

18 Tribunalul Bacău leidis 4. aprilli 2008. aasta otsuses, et hagejaid diskrimineeriti ametikategooria ja töökoha alusel – kriteeriumid, mis vastavad määruse nr 137/2000 artikli 2 lõikes 1 mainitud „sotsiaalsele klassile" – ning et antud juhul on eiratud tööseadustiku (codul muncii) artikli 6 lõikes 2 ette nähtud põhimõtet, et ühesuguse töö eest tuleb maksta ühesugust tasu.

19 Seetõttu rahuldas Tribunalul Bacău talle esitatud hagi ja kohustas määruse nr 137/2000 artikli 27 lõikest 1 lähtudes kostjaid rahuldama kaebuse esitajate töötasunõuded, mis võrduvad vahega saadud töötasu ja OUG-s nr 27/2006 DNA ja DIICOT-i prokuröridele ette nähtud tasu vahel, alates viimati nimetatud määruse jõustumisest.

20 Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse, mida põhjendas eelkõige väitega, et Tribunalul Bacău on eespool viidatud Curtea Constituțională otsuseid nr 818–820, nr 1325 ja nr 146 eirates ületanud oma pädevuse piire ja võtnud endale seadusandliku pädevuse.

21 Neil asjaoludel otsustas Curtea de Apel Bacău apellatsioonkaebuse menetlemise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2000/43] artikliga 15 ja direktiivi [2000/78] artikliga 17 – mõlemad direktiivid võeti siseriiklikku õigusse üle [määrusega nr 137/2000] (uuesti avaldatud ja muudetud redaktsioonis) – on vastuolus siseriiklik regulatsioon või Curte Constituțională otsus, mis keelab siseriiklikel kohtutel mõista diskrimineeritud hagejatele varalise ja/või mittevaralise kahju eest välja hüvitist, mida peetakse piisavaks juhul, kui diskrimineerimisega tekitatud kahju hüvitamine on seotud õigusega töötasule, mida seadus näeb ette ja lubab muule ametikategooriale kui

see, kuhu kuuluvad hagejad (vt selle kohta Curtea Constituțională 4. detsembri 2008. aasta otsus nr 1325 ja 25. veebruari 2010. aasta otsus nr 146)?

2. Jaatava vastuse korral esimesele küsimusele: kas siseriiklik kohus peab ootama, kuni tühistatakse või muudetakse siseriiklikke õigusnorme ja/või muudetakse Curtea Constituțională kohtupraktikat, mis võib olla [liidu] õigusnormidega vastuolus, või peab see kohus kohaldama talle esitatud kohtuasja suhtes otse ja vahetult [liidu] õigusnorme nii, nagu Euroopa Liidu Kohus on neid tõlgendanud, ja jätma kohaldamata kõik siseriiklikud õigusnormid või Curtea Constituțională otsused, mis on [liidu] õigusnormidega vastuolus?"

Eelotsuse küsimuste ese

22 Eelotsusetaotluses esitatud andmeid arvestades käsitlevad eelotsuse küsimused sisuliselt seda, kas juhul, kui direktiivi 2000/43 artikli 15 ja direktiivi 2000/78 artikli 17 rakendamine siseriiklikus õiguses on tagatud muu hulgas sellise õigusnormiga nagu määruse nr 137/2000 artikkel 27, tuleb mainitud artikleid 15 ja 17 tõlgendada nii, et nendega on vastuolus, kui Curtea Constituțională otsused välistavad selle, et mainitud siseriiklik õigusnorm annaks isikutele, keda on töötasu osas diskrimineeritud ametikategooria või töökoha alusel, õiguse hüvitisele sellise töötasu näol, mis on seadusega ette nähtud teisele ametikategooriale. Juhul kui see nii on, siis on nende küsimuste eesmärk kindlaks teha, kas siseriiklik kohus on kohustatud jätma sellise siseriikliku õigusnormi või põhiseaduskohtu praktika kohaldamata, ilma et ta peaks seejuures ootama kõnesoleva õigusnormi seadusandlikul teel muutmist või selle uut tõlgendamist põhiseaduskohtu poolt, mis tagaks selle kooskõla liidu õigusega.

Eelotsuse küsimuste vastuvõetavus

23 Rumeenia valitsus ja Iirimaa seadsid oma kirjalikes märkustes kahtluse alla eelotsuse küsimuste vastuvõetavuse eelkõige põhjusel, et põhikohtuasjas kõne all olev olukord ei kuulu direktiivide 2000/43 ja 2000/78 kohaldamisalasse ega liidu õiguse kohaldamisalasse üldisemalt.

24 Kõigepealt olgu sellega seoses meenutatud, et vastavalt ELTL artiklile 267 on Euroopa Kohus pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad aluslepingute ja liidu institutsioonide õigusaktide tõlgendamist.

25 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 ette nähtud menetlus Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute vahelise koostöö vahend. Sellest tulenevalt on üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval siseriiklikul kohtul õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata eelotsuse vajalikkust kohtuasjas otsuse langetamiseks ning Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust (vt eelkõige 18. oktoobri 1990. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-297/88 ja C-197/89: Dzodzi, EKL 1990, lk I-3763, punktid 33 ja 34; 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-28/95: Leur-Bloem, EKL 1997, lk I-4161, punkt 24, ning 8. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-409/06: Winner Wetten, EKL 2010, lk I-8015, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Juhul kui siseriiklike kohtute esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse sätte tõlgendamist, on Euroopa Kohus seega põhimõtteliselt kohustatud neile vastama (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused Dzodzi, punkt 35; Leur-Bloem, punkt 25, ning Winner Wetten, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Euroopa Kohus on siiski tõdenud, et erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas (vt eelkõige 11. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-13/05: Chacón Navas, EKL 2006, lk I-6467, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika). Siseriikliku kohtu

esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest võib keelduda vaid juhul, kui on ilmselge, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised või õiguslikud asjaolud (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused Chacón Navas, punkt 33, ning Winner Wetten, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Niisiis tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse läbi vaatamata jätmine võib olla õigustatud eelkõige juhul, kui on ilmselge, et liidu õigus ei saa konkreetse juhtumi asjaolude suhtes olla ei otseselt ega kaudselt kohalduv (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Leur-Bloem, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Käesolevas asja tuleb esmalt märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei küsi Euroopa Kohtult seda, kas põhikohtuasjas kõne all olev olukord kuulub direktiivide 2000/43 ja 2000/78 ning eelkõige eelotsuse küsimustes mainitud artiklite 15 ja 17 kohaldamisalasse.

30 Olgu siiski märgitud, et see nii ei ole – mida väitsid ka Rumeenia valitsus, Iirimaa ja komisjon.

31 Nimelt täpsustab direktiivi 2000/78 artikkel 1, et direktiivi eesmärk on kehtestada üldine raamistik, et võidelda usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu töö saamisel ja kutsealale pääsemisel. Direktiivi 2000/43 eesmärk on selle artiklist 1 nähtuvalt kehtestada raamistik rassilise või etnilise päritolu alusel diskrimineerimise vastu võitlemiseks.

32 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasjas kõne all olev diskrimineerimine ei lähtu ühestki neis direktiivides loetletud alustest, vaid põhineb siseriikliku seaduse mõttes ametikategoorial, millesse asjassepuutuvad isikud kuuluvad, või nende töökohal.

33 Sellest järeldub, et niisugune olukord, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei kuulu üldraamistikesse, mis on kehtestatud direktiividega 2000/43 ja 2000/78, et võidelda teatud liiki diskrimineerimise vastu.

34 Nagu nähtub nende direktiivide artikli 2 lõikest 1, kohaldatakse neis direktiivides ette nähtud võrdse kohtlemise põhimõtet direktiivide artiklis 1 ammendavalt loetletud alustel (vt selle kohta 17. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-303/06: Coleman, EKL 2008, lk I-5603, punktid 38 ja 46).

35 Sellega seoses olgu veel meenutatud, et EÜ artikkel 13 (nüüd ELTL artikkel 19), mis sisaldab vaid ühenduse pädevuse regulatsiooni ja mille alusel võeti vastu kõnesolevad direktiivid, ei pea silmas diskrimineerimist ametikategooria või töökoha alusel, mistõttu ei saaks ka EÜ artikkel 13 või ELTL artikkel 19 olla õiguslikuks aluseks nõukogu meetmele, mille eesmärk on võitlus sellise diskrimineerimise vastu (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Chacón Navas, punkt 55, ja Coleman, punkt 46).

36 Kõigest eeltoodust järeldub, et niisugune nagu põhikohtuasjas kõne all olev olukord ei kuulu EÜ artikli 13 alusel vastu võetud meetmete, eelkõige direktiivide 2000/43 ja 2000/78 raamistikku, kuna nende direktiivide vastavad artiklid 15 ja 17, millele on viidatud eelotsustaotluses, niisugust olukorda ei puuduta (vt analoogia alusel 17. märtsi 2009. aasta määrus kohtuasjas C-217/08: Mariano, punkt 27).

37 Kuna Curtea de Apel Bacău on nii eelotsusetaotluse põhjendustes kui ka esimeses eelotsuse küsimuses ikkagi toonitanud, et määrus nr 137/2000 tagab direktiivide 2000/43 ja 2000/78 ülevõtmise siseriiklikku õigusesse, siis on vaja uurida ka küsimust, kas mainitud artiklite 15 ja 17 tõlgendamine Euroopa Kohtu poolt võiks olla – nagu leiab Euroopa Komisjon – õigustatud põhjusel, et siseriiklik õigus on muutnud neile artiklitele viitamisega need kohaldatavaks põhikohtuasjas kõne all olevatele asjaoludele.

38 Sellega seoses olgu meenutatud, et Euroopa Kohus on korduvalt tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õigusnorme puudutavaid eelotsusetaotlusi olukorras, kus põhikohtuasja asjaolud on väljaspool nende õigusnormide kohaldamisala ja kuuluvad seetõttu üksnes liikmesriikide pädevusse, kuid kus need liidu õigusnormid on siseriikliku õigusega muudetud kohaldatavaks seeläbi, et siseriiklik õigus on viidanud nende sisule (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Leur-Bloem, punktid 25 ja 27 ning seal viidatud kohtupraktika, ja 3. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-247/97: Schoonbroodt, EKL 1998, lk I-8095, punktid 14 ja 15).

39 Euroopa Kohus toonitas seejuures eelkõige, et juhul kui siseriiklikus õiguses järgitakse puhtalt siseriiklike olukordade reguleerimisel liidu õiguses sätestatut selleks, et vältida näiteks oma kodanike diskrimineerimist või võimalikke konkurentsimoonutusi või et tagada võrreldavates olukordades ühetaolise menetluse kohaldamine, siis on olemas kindel huvi selle vastu, et lahknevate tõlgenduste vältimiseks tulevikus tõlgendataks liidu õiguse sätteid ja mõisteid ühetaoliselt, olenemata sellest, millistel asjaoludel neid kohaldatakse (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Leur-Bloem, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-130/95: Giloy, EKL 1997, lk I-4291, punkt 28).

40 Antud juhul see siiski nii ei ole.

41 Eelotsusetaotlusest ja eespool märgitust nähtuvalt on määruse nr 137/2000 eesmärk eelkõige tagada direktiivide 2000/43 ja 2000/78 ülevõtmine siseriiklikku õigusesse ning selle määruse artikkel 27 – mille kohaselt toob määrusega keelatud diskrimineerimine kaasa toimepanijate vastutuse ja ohvrite õiguse hüvitisele – tagab direktiivi 2000/43 artikli 15 ja direktiivi 2000/78 artikli 17 rakendamise. Sellest ei saa siiski järeldada, et juhul kui mainitud artikkel 27 kohaldub diskrimineerimisele, mis on üksnes siseriiklikus õiguses keelatud ega kuulu nende direktiivide kohaldamisalasse, peaks selle artikli tõlgendus lähtuma direktiivi sätetest või liidu õigusest üldisemalt.

42 Nimelt ei ole kuidagi tõendatud, et antud juhul oleks olemas kindel huvi selle vastu, et säilitataks liidu õigusest üle võetud sätete või mõistete ühetaoline tõlgendamine olenemata sellest, millistel asjaoludel neid kohaldatakse, nii et Euroopa Kohus oleks pädev vastama eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele.

43 Eelotsusetaotluses ei ole piisavalt täpseid andmeid, millest saaks järeldada, et kui siseriiklik seadusandja kehtestas ühesuguse hüvitamiskorra direktiivides 2000/43 ja 2000/78 sätestatud diskrimineerimiskeelu rikkumiste puhul ja üksnes siseriiklikust regulatsioonist tuleneva diskrimineerimiskeelu rikkumiste puhul, oleks siseriiklik seadusandja soovinud seoses viimati mainitud rikkumistega viidata liidu õiguse sätete sisule või järgida neis ette nähtud lahendusi.

44 Esiteks tuleb märkida, et niisugune sanktsioonide süsteem nagu see, mille liikmesriigid peavad direktiivi 2000/43 artikli 15 ja direktiivi 2000/78 artikli 17 alusel kehtestama, on neis direktiivides ette nähtud materiaalse diskrimineerimiskeelu suhtes aktsessoorne ning peab tagama selle tõhususe. Käesoleva otsuse punktides 31–36 on

toonitatud, et need direktiivid ei sisalda ametikategooria alusel diskrimineerimise keeldu, mis on kõne all põhikohtuasjas.

45 Teiseks oldu märgitud, et direktiivi 2000/43 artikkel 15 ja direktiivi 2000/78 artikkel 17 piirduvad sellega, et kohustavad liikmesriike kehtestama sanktsioonide süsteemi, mida kohaldatakse nende direktiivide kohaselt vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise korral, ning märgivad sellega seoses, et need sanktsioonid – milleks võib olla ohvrile kahju hüvitamine – peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Sellest järeldub, et konkreetseid erinevaid meetmeid, mida asjassepuutuvate liidu õiguse sätete rakendamine nõuab, on juhul, kui need kohalduvad olukorras, mis ei kuulu viimati mainitud sätete kohaldamisalasse, raske käsitada nii, nagu viitaks need mõistetele, mida on kasutatud nendes sätetes, või nagu järgiks need lahendusi, mis on ette nähtud nendes sätetes, mille ühetaoline tõlgendamine tuleks tagada olenemata sellest, millistel asjaoludel neid kohaldatakse.

46 Tuleb rõhutada, et antud juhul soovitakse eelotsuse küsimustega mitte niivõrd saada direktiivi 2000/43 artikli 15 ja direktiivi 2000/78 artikli 17 sisu tõlgendust, vaid pigem seda, et tehtaks kindlaks, kas liidu õiguse ülimuslikkuse põhimõttega on vastuolus siseriiklik põhiseaduse tasandi norm asjassepuutuva liikmesriigi põhiseaduskohtu tõlgenduses, mille kohaselt tuleb olukorras, mis ei kuulu kõnesolevate liidu õiguse sätete kohaldamisalasse, jätta siseriiklik säte, mis muu hulgas tagab kõnesolevate liidu õiguse sätete ülevõtmise, kohaldamata või anda sellele tõlgendus, mis oleks nende sätetega vastuolus, kui olukord kuuluks nende kohaldamisalasse.

47 Kuigi eespool meenutatu kohaselt võib vajadus tagada liidu õigusnormide ühetaoline tõlgendamine õigustada seda, et Euroopa Kohtu tõlgendamispädevus laieneks selliste normide sisule ka juhul, kui siseriikliku õiguse sättes neile viitamise tõttu kohalduvad

need vaid kaudselt, ei saa see kaalutlus – rikkumata seejuures pädevuse jaotust liidu ja liikmesriikide vahel – siiski anda kõnesolevale liidu õigusnormile ülimuslikkust siseriiklike kõrgeima tasandi normide ees, mis niisuguses olukorras nõuaks siseriikliku õiguse sätte või sellele antud tõlgenduse kohaldamata jätmist.

48 Kõigest eeltoodust järeldub, et Curtea de Apel Bacău esitatud küsimusi – mille eesmärk ei ole kontrollida, kas niisugune nagu põhikohtuasjas kõne all olev olukord kuulub direktiivi 2000/43 artikli 15 ja direktiivi 2000/78 artikli 17 kohaldamisalasse, vaid mis pigem eeldavad seda, selleks et saada Euroopa Kohtu tõlgendus, kuigi on ilmselge, et need liidu õiguse sätted ei kohaldu põhikohtuasjas ei otseselt ega kaudselt – tuleb pidada vastuvõetamatuks.

Kohtukulud

49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Curtea de Apel Bacău (Rumeenia) esitatud eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu.

Allkirjad